

اطلس کلانشهر تهران کتاب برگزیده سال

در پانزدهمین دوره کتاب برتر دانشگاهی، اطلس کلانشهر تهران از انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری موفق به کسب عنوان کتاب برتر دانشگاهی سال ۱۳۸۴ در رشته شهرسازی شد. این مراسم در تاریخ ۲۸ آذر ۱۳۸۵ در تالار علامه امینی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و در حضور پژوهشگران و دانشگاهیان و دانشجویان علاقمند برگزار شد.

در این مراسم آقای سید محسن حبیبی ریاست پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران و یکی از مؤلفین اثر، تقدیر نامه و جایزه کتاب برتر رشته شهرسازی را از دست ریاست دانشگاه تهران آقای دکتر زنجان دریافت داشتند.

اطلس کلانشهر تهران، کاری است پژوهشی که به تحلیل جغرافیایی ویژگی‌های شهروندان تهرانی، فعالیت‌ها و تأسیسات شهر و منطقه تهران بزرگ می‌پردازد تا از منطقه کلانشهر تهران با ۱۲ میلیون سکنه که یکی از بزرگترین کلانشهرهای جهان به شمار می‌آید، ولی تاکنون پژوهش‌های جامعی در زمینه‌های

شناخت و درک تهران بدون در نظر گرفتن این امر که چه کسانی در اطراف آن زندگی و به آن رفت و آمد می‌نمایند وجود ندارد. از سوی دیگر در دنیای امروز که بیش از پیش در حال شهری شدن است، رشد تهران در یک منطبق بین المللی شکل می‌گیرد که باید آن را شناخت و جایگاه و نقش پایتخت ایران را در آن معین نمود. این اطلس طرحی است که در عین

تاریخی و جغرافیایی آن انجام نگرفته است، شناخت کافی در اختیار قرار دهد. اطلس کلانشهر تهران به کمک پژوهش‌های تفصیلی جغرافیایی، از مشخصات جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و مسکن ساکنان منطقه تهران شناخت بهتری بدست می‌دهد. این پژوهش هم شهر و هم منطقه تهران را پوشش می‌دهد، زیرا امروزه امکان

اطلس کلانشهر تهران که در سال ۱۳۸۴ توسط مرکز اطلاعات جغرافیایی شهر تهران با کمک مشاور فرانسوی CNRS انتشار یافت .

وب سایت اطلس کلانشهر تهران که به سه زبان فارسی، فرانسه و انگلیسی در آدرس اینترنتی زیر قابل دسترسی است :

www.TehranGIS.com/Atlas

فصل ۸- نتیجه گیری:

قلمروهای مردم تهران

این اطلس به سه زبان فارسی، فرانسه و انگلیسی انتشار یافته و دارای پایگاه اینترنتی به آدرس www.tehrangis.com/atlas می باشد. مراسم کتاب‌های برتر دانشگاهی، هر ساله برای انتخاب کتابی که مؤلف و یا یکی از مؤلفان آن کتاب، عضو هیأت علمی فعلی یا گذشته یکی از دانشگاه‌ها و مراکز عالی کشور باشد برگزار می‌شود و در این دوره با عنوان جشنواره پژوهش برگزار شد. مجله شهرنگار این موفقیت بزرگ را که در عرصه علمی برای شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری اتفاق افتاده تبریک گفته و توفیق روز افزون همکارانتان را در این زمینه آرزو می نماید. ■

مقیاسی مورد مطالعه قرار می‌گیرند. علاوه بر مرکز آمار ایران از داده‌های متعلق به منابع زیر نیز در این اطلس استفاده شده است:

مرکز اطلاعات جغرافیایی شهر تهران
مرکز ملی پژوهش‌های علمی فرانسه- CNRS

مرکز مطالعات زلزله و زیست محیطی تهران

شرکت کنترل کیفیت هوا

شرکت راه آهن شهری تهران و حومه (مترو)

سازمان حمل و نقل و پایانه ها

وزارت آموزش و پرورش

آژانس همکاری‌های بین المللی ژاپن

موضوعات مطالعه شده در این اطلس عبارتند از:

فصل ۱- سرزمین تهران

فصل ۲- تاریخ تهران

فصل ۳- جمعیت

فصل ۴- مهاجرت

فصل ۵- اشتغال و فعالیت

فصل ۶- آموزش

فصل ۷- مسکن

حال هم پژوهشی و هم اجرایی است. برای دانشگاهیان و شهرسازان امکان مقایسه کلانشهر تهران با دیگر شهرهای بزرگ جهان را برای درک بهتر ویژگی‌ها و روند رشد پایتخت میسر می‌سازد و از سوی دیگر مدیران شهری و مسئولان سیاسی منطقه تهران را بیش از هر زمان دیگر با مسائل و نیازهای شهروندان تهرانی آشنا می‌کند.

این اطلس در حالی که اطلس منطقه شهری تهران است، اطلس ساکنان آن نیز می‌باشد. بنابراین اطلس تهران، اطلس تهرانی‌ها نیز هست.

اطلاعات پایه این اطلس برگرفته از نتایج سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ مرکز آمار ایران و در دو مقیاس ناحیه شهرداری (۱۱۲ ناحیه شهرداری) و (۶۳ دهستان وزارت کشور) بوده است. لذا در این اطلس هر تغییری بر حسب دو مقیاس و دو نقشه متفاوت برای شهر و استان نشان داده شده است. نقشه‌های فصل‌های مربوط به سرزمین و تاریخ بر حسب موضوع در مقیاس‌های متفاوتی بررسی شده‌اند. این اولین باری است که تهران و منطقه کلانشهری آن در چنین